

Uit de lengte uit de breedte

Primo Maxx werd vorig jaar voor het eerst in Nederland toegepast. Dit jaar is het voor het eerst op praktijkschaal ingezet. Groen&Golf vroeg vijf gebruikers naar hun eerste ervaringen.

TEKST EN FOTO'S: MARTIN SMITS

Primo Maxx is een groeiregulator die zorgt dat de aanmaak van het celstrekingshormoon gibberelina wordt geblokkeerd. Het gevolg is dat een plant dan minder in de lengte groeit, maar wel compacter en steviger blijft. Op zich is dat in de plantenteelt een heel bekend principe. Al tientallen jaren wordt bijvoorbeeld in de landbouw met

groeiregulatoren gezorgd dat graan wat korter en steviger groeit, waardoor het in de zomer niet zo snel omvalt. Mits het middel op het juiste moment wordt toegepast, werkt dat uit de kunst. Gras is geen graan en graantelers werken ook niet met Primo Maxx, maar we noemen het voorbeeld om aan te geven dat het mogelijk is met groeiregulatoren heel

nadrukkelijk de stevigheid van een plant te beïnvloeden zonder dat de plant stopt met groeien. Je zou kunnen zeggen dat het niet komt uit de lengte maar uit de breedte.

Minder straatgras

In de VS, Engeland en Australië is Primo Maxx naar zeggen van de leverancier al

volop in gebruik. Maar of het middel ook inderdaad doet wat er wordt beloofd en of het in Nederland net zo werkt als in het buitenland is altijd even afwachten. Groen&Golf sprak met vijf gebruikers die enigszins verrassend het middel om verschillende redenen toepassen. De ervaring is nog maar beperkt waardoor greenkeepers nog wat voorzichtig zijn met hun oordeel over de werking en wat ze ermee kunnen bereiken. De meeste gebruikers hebben het middel pas in mei voor het eerst gebruikt omdat toen de groei pas goed op gang kwam. Vervolgens is een hele warme en droge periode gevolgd door een langdurig zeer natte periode waardoor het groeiseizoen ook wat ongewoon verliep. Greenkeepers weten als geen ander dat gras en daarvoor ook onderhoudsmaatregelen door wisselende weersomstandigheden niet ieder jaar precies gelijk zijn. Een middel als Primo Maxx kun je daarom ook niet al halverwege een eerste seizoen volledig beoordelen. Een ding is in ieder geval wel heel duidelijk: Primo Maxx heeft een merkbare invloed op de groei van grassen. Anderzijds verwacht niemand er meteen wonderen van en zet een ieder het specifiek in met een doel dat maar een deel is van het totaal aan eigenschappen dat aan Primo Maxx wordt toegeschreven. Na de gesprekken met de verschillende gebruikers ontstaat het beeld dat vooral het effect op minder bloei van straatgras in grote lijnen de eigenschap is die greenkeepers nog het meest aanspreekt.

Lage Vuursche

Op Lage Vuursche is pas in mei voor het eerst met Primo Maxx op de greens gewerkt omdat in april het gras te veel stress had en hoofdgreenkeeper Rien Hardeman er toen liever geen experiment met een groeiregulator aan waagde. Na drie behandelingen is het nog vroeg om een definitief oordeel te geven, maar door een compactere groei hopen ze wat balsnelheid te winnen. Of er ook minder gras in de bakken komt vindt Hardeman moeilijk te zeggen. Het groeiseizoen was tot nu toe toch een beetje ongewoon. Na een bemesting ontstond iedere keer een enorme groeistoot, mogelijk veroorzaakt door de vele regen. Maar het ging er ook niet om om minder

gras in de bakken te krijgen, er wordt even goed toch zes maal per week gemaaid. Inmiddels blijkt het straatgras wel een stuk geler te worden. Dat heeft blijkbaar toch last van Primo Maxx en dat is mooi meegenomen.

Golf en Country Club Lauswolt

Lauswolt in Beetsterzwaag is noordelijk gelegen en de groei is er meestal niet zo vroeg. Richard Ferdinands paste Primo Maxx daarom ook niet zo vroeg toe. Het doel is om een wat dichtere zode te krijgen. "Het grootste effect mag je verwachten in de fase van snelle groei. Je kunt iets terug met de maaihoogte en krijgt een wat fijnere rol van de bal."

Koninklijke Haagse Golf Club

Op de Haagse zijn recent de greens drastisch gerenoveerd. Willem Slats past Primo Maxx toe op de omgeving van de greens om de zaadvorming van het straatgras de kop in te drukken. "We zijn er nog maar pas mee bezig en als het goed werkt, willen we de toepassing ook uitbreiden maar we hebben niet de intentie het ook op de green te gaan gebruiken."

Golfclub Almeerderhout

Casper Paulussen gebruikt Primo Maxx om de groei in de rough te verminderen. Almeerderhout ligt op zeer vruchtbare jonge klei waardoor het gras enorme groeikracht heeft. Eerst is er een proefvak aangelegd. Het raaigras blijft wat groener en het straatgras wordt geler en blijft meer op de achtergrond, maar de groei van het gras is een stuk minder. "Dat scheelt ons wel zes weken maaien terwijl we anders iedere week wel konden maaien. De spelers hebben nu ook met minder wisselingen van de hoogte van het gras te maken. De problematiek speelt op totaal zo'n 25 hectare."

Noordwijkse Golfclub

Rob Spruyt begon in mei met Primo Maxx omdat de groei pas laat op gang kwam. Tot nu toe is er alleen Primo Maxx op de greens gebruikt, maar als het goed werkt zijn ook de bunkerzandranden en de tee kanten kandidaat om straatgras de kop in te drukken. "Je krijgt minder groei en het straatgras bloeit minder. We gebruiken het in

Ervaringen Primo Maxx

Vorig jaar is in Nederland voor het eerst met Primo Maxx gewerkt. Leverancier Prograss noemt als resultaat de volgende ervaringen op greens en tees als ook op fairways, roughs en driving ranges:

- Compacte en sterkere grasplant.
- Betere uitstoeiing.
- Dichtere zode.
- Zeer effectief op schaduwrijke plekken.
- Aanzienlijk betere beworteling.
- Gelijke balsnelheid gedurende de dag.
- Bij hogere maaihoogte toch zeer snelle balsnelheid (dichtere zode).
- Lager watergebruik.
- Gezondere plant – minder stress – minder last van ziektes.
- Poa Annuua reductie door dichtere zode.
- Vermindering van aantal maai beurten.
- Vermindering van maaiafval van 50%.

combinatie met een stikstof bemesting. Stikstof – water – Primo Maxx, dat zijn de drie bestanddelen die de groei bepalen. We hebben tot nu toe een constante groei gehad, geen pieken of dalen." 🌱